

อุษาคเนย์ศึกษาในแดนอาทิตย์อุทัย

นิภาพร รัชตพัฒนากุล*

นักศึกษาปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เมื่อผู้เขียนเดินทางมาถึงแดนอาทิตย์อุทัย ได้ไม่นานนักก็บังเอิญกับที่ทางสมาคม Japan Society for Southeast Asian History จัดสัมมนาประจำปีครั้งที่ 63 ขึ้นที่ Rikkyo University ในระหว่างวันที่ 2-3 มิถุนายน ปี 2543 ผู้เขียนจึงมีโอกาสร่วมงานสัมมนาครั้งนี้ด้วยแบบไม่ทันได้ตั้งตัว ที่ว่าไม่ทันได้ตั้งตัวเนื่องจากก่อนมาญี่ปุ่นผู้เขียนไม่รู้จักสมาคมแห่งนี้มาก่อน เพราะฉะนั้นการเข้าร่วมในงานสัมมนาครั้งนี้จึงเป็นการทำความรู้จักกันครั้งแรก จนเมื่อหลังจากสัมมนาในวันนั้นแล้วจึงได้มีโอกาสรู้จักกับสมาคมแห่งนี้เพิ่มมากขึ้นจากข้อมูลในโฮมเพจ (<http://www.soc.nacsis.ac.jp/jssah/index-e.html>)

สมาคม Japan Society for Southeast Asian History จัดตั้งขึ้นเมื่อพฤศจิกายน 2509 ในปัจจุบันมีสมาชิกประมาณกว่า 600 คน โดยมีจุดประสงค์ของสมาคมเพื่อเผยแพร่ตลอดจนพัฒนาการวิจัยทางด้านประวัติศาสตร์อุษาคเนย์ นอกจากการจัดสัมมนาที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีๆ ละสองครั้ง ในช่วงเดือนมิถุนายนและเดือนธันวาคมแล้ว สมาคมแห่งนี้ยังได้จัดทำวารสาร

รวมทั้งจัดพิมพ์หนังสือที่เกี่ยวข้องกับอุษาคเนย์

สำหรับงานสัมมนาในวันนั้นมีผู้เข้าร่วมประมาณ 2-300 คน ในแต่ละวัน สำหรับวันแรกเป็นการนำเสนองานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท-เอก รวมทั้งนักวิจัยจากหน่วยงานต่างๆ โดยงานที่นำเสนอในครั้งนี้มีทั้งหมด 6 ชิ้นด้วยกัน คือ

1. การฟื้นฟู “พิธีกรรม” ในเวียดนามเหนือ โดย Ogawa Yuko จาก University of Tokyo

Ogawa ได้ตั้งคำถามกับการรื้อฟื้นประเพณีต่างๆ ในเวียดนามเหนือภายหลังการปฏิรูป Doi Moui เมื่อกลางทศวรรษ 1980 ว่าทำไมจึงเกิดปรากฏการณ์การรื้อฟื้นประเพณีและมันมีหน้าที่ (function) เพื่ออะไร โดยได้วิพากษ์งานศึกษาเกี่ยวกับพิธีกรรม ความเชื่อ

* นักศึกษาปริญญาโทสาขาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันศึกษาเพิ่มเติมที่มหาวิทยาลัยโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2544.

โครงสร้างทางประเพณีของเวียดนามเท่าที่ผ่านมานับตั้งแต่ช่วงที่เวียดนามเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสว่าขาดการทำความเข้าใจ ปฏิสัมพันธ์ของประเพณีเหล่านั้นกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ถึงแม้จะมีงานบางชิ้นที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของประเพณี/พิธีกรรมต่างๆ แต่ก็ให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับศาสนา/ความเชื่อ โดยไม่ได้มีการลงภาคสนามแต่อย่างใด

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ Ogawa ได้ลงภาคสนามที่หมู่บ้าน NgaiCau และ TayDang โดยศึกษาจากพิธี than thanh hoang (เทพผู้คุ้มครอง) และ dinh (ศาลากลางหมู่บ้าน) จากการศึกษาพบว่าทั้งรูปแบบและหน้าที่ของพิธีกรรมนั้นแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลาระหว่างช่วงก่อนปี 1945 หลังปี 1945 และปัจจุบัน (ภายหลังการปฏิรูป Doi Moui) ทั้งนี้ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสัมพันธ์ไปกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปสำหรับสภาพในปัจจุบันกล่าวได้ว่า พิธีกรรม/เทศกาลของหมู่บ้านมีหน้าที่เพื่อยืนยันลักษณะเฉพาะ (identity) ที่เหมือนหรือแตกต่างจากที่อื่นและเป็นไปเพื่อความบันเทิง

2. รายงานการขุดค้นทางโบราณคดีที่ป้อมปราสาท Lien Lau บริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำแดง โดย Nishimura Masaya จาก Japan Society for the Promotion of Science (JSPS)

กำแพงปราสาท Lien Lau ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งริมแม่น้ำ Dau ในจังหวัด Thuan Thanh ในเขต Bac Ninh กำแพงปราสาทที่ Lien Lau, Luy Lau แห่งนี้ถูกบันทึกไว้ในเอกสารทุกชิ้นนับตั้งแต่เอกสารจีนโบราณจนถึงเอกสารในสมัยราชวงศ์เหนือใต้ ในปัจจุบันยังมีการศึกษาถึงสถานที่ตั้งของตัวปราสาทแห่งนี้ ซึ่งมี

ความเป็นไปได้ว่าสมัยราชวงศ์ฮั่นยุคแรกอาจจะอยู่ที่เมืองศูนย์กลางในเขต Kouji (เทียบเสียงจากญี่ปุ่น/จีนได้แบ่งการปกครองในเวียดนามออกเป็น 9 เขต และ Kouji เป็นหนึ่งในเก้าเขตนั้น) ส่วนสมัยราชวงศ์ฮั่นยุคที่ 2 จนกระทั่งช่วงต้นของสมัย (จากภาษาญี่ปุ่น แปลว่าสมัยสามประเทศ ไม่ทราบว่าเป็นภาษาไทยเรียกว่าสมัยอะไร) ก็อาจจะอยู่ที่เมือง Si Nhiep จากการขุดค้นทางโบราณคดี 2 ครั้งในปี 1999 พบว่า บริเวณป้อมปราสาทแห่งนี้เป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์และถูกใช้ประโยชน์อย่างจริงจังในช่วงศตวรรษที่ 1 จนกระทั่งประมาณศตวรรษที่ 4-5

กำแพงปราสาทแห่งนี้น่าจะเริ่มก่อสร้างในช่วงประมาณศตวรรษที่ 2 จุดที่ทำการขุดค้นจุดแรกพบแหล่งผลิตเครื่องมือสำริดภายในตัวปราสาทซึ่งน่าจะมีอายุอยู่ในราวศตวรรษที่ 3-4 (จากการค้นพบสำริดในชั้นล่างจึงเชื่อว่าแหล่งผลิตแห่งนี้คงถูกใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน) นอกจากนั้นผู้เขียนยังได้พบแม่พิมพ์ของกลองสำริดแบบ Hega 1 แม่พิมพ์ชิ้นนี้อาจจะพอเทียบได้กับช่วงปลายสมัยกลองสัมฤทธิ์ของตอนเหนือที่พบอยู่ทางตอนเหนือของเวียดนาม แต่ก็ยังไม่สามารถตรวจสอบอายุได้อย่างชัดเจน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มที่ผลิตกลองสัมฤทธิ์แบบ Hega 1 น่าจะเกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ผลิตเครื่องมือสำริดที่ได้รับอิทธิพลจากจีนซึ่งมีความสามารถสูงอยู่ในระดับเดียวกัน นอกจากนั้นไม่ว่าจะเป็นโบราณวัตถุที่ Tra Kieu หรือ OcEo ก็ทำให้เรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างดินแดนต่างๆ ภายในอุษาคเนย์ที่ไม่เฉพาะแต่กับจีนเท่านั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจมากขึ้น โดยเฉพาะโบราณวัตถุที่เนื่องด้วยวัฒนธรรมอินเดียนั้นต้องมีการทำความเข้าใจอย่างระมัดระวัง ที่วัด Dau ซึ่งเป็นเขตที่รับเอาพุทธศาสนาเข้ามาเป็นแห่งแรกของเวียดนามเหนือที่พบป้อมปราสาทอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าตำแหน่งของวัดตั้งอยู่ภายในกำแพงปราสาทถ้าหาก

ไม่มีการเคลื่อนย้ายวัดจากจุดเดิม ภายในกำแพงปราสาทได้รับกลิ่นอายของความเชื่อในช่วงแรกของวัตถุพุทธที่มีลักษณะเดียวกันที่ Tra Kieu

จากข้างต้น อาจสันนิษฐานได้ว่าภายใต้การปกครองที่อยู่บริเวณ Lien Lau นี่เป็นกลุ่มคนที่มีเบื้องหลังมาจากวัฒนธรรมอันหลากหลาย ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับชุมชนเริ่มแรกในประเทศต่างๆ ในอุษาคเนย์ สิ่งที่จะสนับสนุนสมมติฐานนี้ก็คือ ในช่วงศตวรรษที่ 2-3 บริเวณแม่น้ำแดงมีการเปลี่ยนพื้นที่ที่มีความสำคัญทางการค้าในแถบทะเลจีนใต้ จากเดิมบริเวณ (ชื่อสถานที่ยังหาเป็นภาษาอังกฤษไม่ได้) แต่ในช่วงต้นศตวรรษที่ 3-4 ปริมาณการค้าที่ (ยังหาชื่อเป็นภาษาอังกฤษไม่ได้) ได้ลดลงอย่างมาก เนื่องจากการเปลี่ยนเส้นทางเดินเรือจากเดิมตามแนวตะวันตกของเกาะไหหลำเป็นเส้นทางตะวันออกของเกาะไหหลำ ทำให้บริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำแดงซึ่งเคยมีบทบาทสำคัญในการค้าทางทะเลหมดบทบาทลงไปอย่างมาก แต่ภายหลังการล่มสลายทางการปกครองของ Si Nhiep อาจกล่าวได้ว่า Long Bion ได้กลายเป็นพื้นที่สำคัญและข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทางโบราณคดีชี้ให้เห็นว่าป้อมปราสาท Lien Lau ยังคงถูกใช้ต่อเนื่องมา ดังนั้น การทบทวนสภาพทางประวัติศาสตร์บริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำแดงจึงเป็นสิ่งจำเป็น อาจกล่าวได้ว่า ผู้ปกครองบริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำแดงต่อมายังคงใช้ป้อมปราสาท Lien Lau เป็นศูนย์กลางสำคัญแห่งหนึ่ง ส่วน Long Bion นั้นนับแต่หลังสมัยราชวงศ์อันยุคแรกได้กลายเป็นพื้นที่สำคัญในฐานะเมืองศูนย์กลางของเขต Kouji จนกระทั่งประมาณศตวรรษที่ 4-5 Lien Lau ก็ยังคงถูกใช้งานอยู่ตามหลักฐานโบราณคดีดังกล่าว

3. กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของสังคมอินโดนีเซียในสมัยของการ “ปฏิรูป” : การเคลื่อนไหวของผู้มีสิทธิออกเสียงและกิจกรรมของพรรคการเมืองในระดับรากหญ้าสังเกตการณ์จากการเลือกตั้งทั่วไปในปี 1999 โดย Itou Tsuyoshi จาก Hitotsubashi University

Itou ได้วิเคราะห์ลักษณะกิจกรรมของพรรคการเมืองและพฤติกรรมในการเลือกตั้งแบบรวมกลุ่มของผู้มีสิทธิออกเสียง จากการเลือกตั้งทั่วไปของอินโดนีเซียเมื่อ 7 กรกฎาคม 1999 ซึ่งนับเป็นการเลือกตั้งที่ยุติธรรมที่สุดในประวัติศาสตร์ของอินโดนีเซีย โดยเก็บข้อมูลจาก 3 พื้นที่ คือ Kecamatan Jagakarsa, Jakarta Selatan และ Kelurahan Lenteng Agung

จากการศึกษาพบว่ากิจกรรมของพรรคการเมืองและพฤติกรรมในการเลือกตั้งนั้นได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสำนึกในเรื่องการร่วมมือกันในละแวกบ้านและการประชุมในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นระบบที่เกิดขึ้นมาจากระบบการปกครองท้องถิ่นแบบ Rw และ Rt (ไม่ทราบภาษาไทยเรียกว่าอะไร) ซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยซูฮาร์โต นอกจากนั้นยังพบว่าพรรคการเมืองที่สามารถควบคุมข้อมูลและผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชนได้ก็จะเป็นพรรคที่ได้คะแนนเสียงข้างมาก

4. ไทยกับสงครามเวียดนาม : ปัญญาชนไทยกับการเคลื่อนไหวต่อต้านสงครามเวียดนาม โดย Takahashi Katsuyuki (ชื่อของคนนี้ยังไม่แน่ใจว่าอ่านถูกหรือไม่ ถ้าผิดพลาดจะส่งมาอีกครั้ง) จาก Waseda University

งานชิ้นนี้ได้วิเคราะห์การเคลื่อนไหวต่อต้านสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ครั้งหลังของทศวรรษ 1960 ถึงครั้งแรก

ของทศวรรษ 1970 โดยศึกษาจากปฏิกิริยาของนักศึกษา และปัญญาชนผู้มีบทบาทในการต่อต้านสงครามเวียดนามและการตั้งฐานทัพอเมริกาในไทย

Takahashi ได้ศึกษาสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการต่อต้านสงครามเวียดนามและการตั้งฐานทัพอเมริกา เช่น วารสารเจ็ดสถาบัน (สิงหาคม 1964) สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ (1967) หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย (1968) ฟ้าขาว (1971) เมดิอุมยูเอสเอ (1973) รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่มีส่วนในการเคลื่อนไหวดังกล่าว เช่น วิทยากร เชียงกูล, วิสา คัญทัพ, เสน่ห์ จามริก, สุลักษณ์ ศิวลักษณ์, ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, ธนศ อภรณ์สุวรรณ ฯลฯ

โดยสรุปว่าถึงแม้สงครามเวียดนามและการตั้งฐานทัพอเมริกาในไทยจะให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับไทยจำนวนไม่น้อย แต่นักศึกษาและปัญญาชนได้เห็นถึงปัญหาสังคมที่จะติดตามมา และชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของอเมริกาในทางวัฒนธรรม การทหาร เศรษฐกิจ การเมือง จากการลุกล้าอำนาจอธิปไตย และพยายามสร้างสำนึกในการต่อต้านสงครามและอเมริกา รวมทั้งการกระตุ้นความรู้สึกชาตินิยม (nationalism) สำหรับนักศึกษาไทยในต่างประเทศนั้นได้เข้าร่วมกับการเคลื่อนไหวดังกล่าวทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ด้วยการส่งข้อมูลเกี่ยวกับสงครามมายังเมืองไทย รวมทั้งมีผู้ที่กลับมาเมืองไทยเพื่อเข้าร่วมกับการเคลื่อนไหวซึ่งทำให้การเคลื่อนไหวต่อต้านสงครามพัฒนาขึ้น

5. ทบทวนเนื้อหา Sejarah Melayu

โดย Nishio Kanji

Sejarah Melayu (คาดว่าเป็นส่วนหนึ่งของ Hikayat) เป็นงานที่เขียนขึ้นในต้นศตวรรษที่ 17 ได้รับการยกย่องให้เป็นงานชิ้นสำคัญที่สุดในทางวรรณคดีเก่าภาษามลายู สำหรับ Hikayat ซึ่งบรรยาย

ถึงประวัติศาสตร์ของชาวมลายูโดยมีศูนย์กลางอยู่ที่ราชวงศ์มุลากะ บรรยายถึงตำนานต่างโลกทรรศธรรมเนียมและพิธีการต่างๆ ในวัง นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 นักวิจัยชาวยุโรปได้ให้ความสำคัญกับ Hikayat กันมาก และนับจากนั้น Hikayat ก็กลายเป็นงานพื้นฐานในการศึกษาวัฒนธรรมมลายู

สำหรับงานชิ้นสำคัญที่ศึกษาเนื้อหาของ Sejarah Melayu อย่างเช่น Sejarah Melayu or Malay Annals ของ C.C. Brown กล่าวไว้ว่า “Sejarah Melayu เป็นความยิ่งใหญ่ของราชอาณาจักรมลายู” บทความของ P.E. Joselin de Jong เรื่อง The Character of the Malay Annals ใน Malayan and Indonesian Studies กล่าวไว้ว่า “เป็นความคิดเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของการปกครองของกษัตริย์มลายู” และบทความของ Boon Kheng Cheah (นักประวัติศาสตร์ชาวอินโดนีเซีย) เรื่อง The Rise and Fall of the Great Melakan Empire ใน JAMBRAS ซึ่งกล่าวว่า “เป็นการเน้นถึง moral/ศีลธรรมของศาสนาอิสลามต่อการปกครองระบอบกษัตริย์”

Nishio นั้นเห็นด้วยกับข้อเสนอของ Cheah แต่ยังเห็นว่างานของ Cheah นั้นยังไม่ลึกซึ้งเพียงพอ จึงได้ทำการวิเคราะห์ตัวบทของ Sejarah Melayu (เนื้อหาต่อจากนี้เป็นการวิเคราะห์ตัวบท อ่านไม่เข้าใจเพราะมีคำภาษามลายูเยอะมาก)

6. ระบบการตรวจสอบในช่วง

ต้นสมัย Nguyen

โดย Yano Masataka จาก Kyoto University

งานชิ้นนี้เป็นการศึกษาระบบการควบคุมคนในเวียดนามสมัยราชวงศ์ Nguyen (ครั้งแรกของศตวรรษที่ 19) โดยพิจารณาจากพัฒนาการของรูปแบบบัญชี

รายชื่อบุคคลที่ใช้ในการเก็บภาษี

กรณีของบัญชีรายชื่อที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นบัญชีอย่างไม่เป็นทางการของหมู่บ้าน ข้อมูลนั้นถึงแม้จะยังห่างจากสภาพที่เป็นจริง แต่ในประเด็นเรื่องการเกณฑ์ทหาร การเก็บภาษี นั้นมีความหมายสำคัญในการทำความเข้าใจการปกครองในสมัย Nguyen

“ระบบการตรวจสอบ” เป็นระบบในการตรวจสอบข้อมูลภาษีของประชาชน มีมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ Le (ครึ่งหลังของศตวรรษที่ 15) และพัฒนาต่อมาจนถึงสมัย Nguyen โดยในแต่ละพื้นที่มีการจัดทำบัญชีเพื่อให้ข้าราชการที่ได้รับมอบหมายมาจากส่วนกลางซึ่งประจำในพื้นที่นั้นๆ จะได้ทำการตรวจสอบโดยเรียกคนในพื้นที่มาชุมนุมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในบัญชี

ผลของการใช้ระบบการตรวจสอบนี้ คือ ได้รับข้อมูลที่ชัดเจนแน่นอนของจำนวนคนในแต่ละหมู่บ้านเพื่อใช้ในการคำนวณอัตราภาษี

ส่วนในวันที่สองนั้นเป็นการสัมภาษณ์ในประเด็นเรื่องการเขียน “ประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์” (มาจากคำว่า Tsushi-a complete history) ของแต่ละประเทศในอุษาคเนย์เป็นการนำเสนอของนักวิชาการผู้ใหญ่มากท่านด้วยกัน

1. Suzuki Tsuneyuki เขียน

“ประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์” :

กรณีศึกษาประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย

Sejarah Nasional Indonesia เป็นผลงานของชาวอินโดนีเซียชิ้นแรกที่ผลิตขึ้นหลังจากได้รับเอกราชงานชิ้นนี้เริ่มเขียนตั้งแต่ปี 1951 ซึ่งมีความพยายามในการผลิตประวัติศาสตร์ชาติอินโดนีเซียฉบับมาตรฐาน แต่ก็ไม่ได้เพียงฉบับชั่วคราวเท่านั้น หลายปีต่อมากรมการศึกษาและวัฒนธรรมคิดว่าการศึกษาประวัติ-

ศาสตร์ที่จะสร้างลักษณะของพลเมืองและจิตวิญญาณของประชาชนนั้นเป็นสิ่งจำเป็น จึงเกิดความพยายามในการเรียบเรียงประวัติศาสตร์ชาติฉบับมาตรฐานที่จะวางพื้นฐานชาตินิยมอินโดนีเซีย โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะเปลี่ยนจากมุมมองประวัติศาสตร์ที่มีข้อล้นดาเป็นศูนย์กลางมาสู่มุมมองที่มีอินโดนีเซียเป็นศูนย์กลางแต่การดำเนินงานดังกล่าวก็เป็นไปอย่างเชื่องช้า เนื่องจากขาดแคลนนักวิจัยชาวอินโดนีเซียที่ได้รับการฝึกฝนการวิจัยประวัติศาสตร์ที่มีพื้นฐานระเบียบวิธีวิจัยสมัยใหม่

นอกจากนี้สิ่งสำคัญของประวัติศาสตร์ชาติก็คือ การอธิบายกระบวนการทางประวัติศาสตร์ที่จะสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชน กระบวนการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็คือ การรวบรวมกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอยู่มากมายให้พัฒนาไปสู่การเป็นประชาชนของชาติ ประวัติศาสตร์ของแต่ละภูมิภาคควรสัมพันธ์กับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชน อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมหรือการรวมกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ นั้น ต้องตระหนักถึงทั้งการเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์อินโดนีเซียและความเข้าใจที่วางอยู่บนคุณค่าของชาติพันธุ์นั้นๆ ด้วย

ในคำนำของประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์นี้เขียนไว้ว่า ควรมีประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น คือ (1) ต้องให้ประชาชนอินโดนีเซียเป็นแกนกลาง (ประวัติศาสตร์จากภายใน) (2) ต้องมีพลังที่จะส่งผลต่อการพัฒนาสังคม (3) เป็นกิจกรรมของคนส่วนใหญ่ของสังคม เช่น เกษตรกร ไม่เฉพาะแต่คนชั้นสูง (4) เนื้อหาต้องเป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่มีการแบ่งแยก

โดยแบ่งออกเป็น 6 ช่วงเวลา คือ 1. ก่อนประวัติศาสตร์ 2. เมื่อศาสนาอิสลามเผยแพร่เข้ามา 3. หลังจากรับศาสนาอิสลามถึงปลายศตวรรษที่ 17 4. ปี ค.ศ. 1700-1900 5. การเคลื่อนไหวของประชาชน ค.ศ. 1900-1942 6. เมื่อญี่ปุ่นเข้ายึดครองถึงครั้งแรกของทศวรรษ

ภายหลังการได้รับเอกราชด้วยความต้องการทางการเมือง จึงมีความพยายามในการวิจัยประวัติศาสตร์ของชาวอินโดนีเซียเพื่อสร้าง “ประวัติศาสตร์ชาติฉบับมาตรฐาน” เมื่อผลิต “ประวัติศาสตร์ชาติฉบับมาตรฐาน” แล้วได้มีการพูดถึงการวิจัยประวัติศาสตร์สังคมในส่วนภูมิภาค ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาวิธีการวิจัยและทฤษฎีต่างๆ มากมาย

(ตอนท้ายอาจารย์พูดถึงการเขียนประวัติศาสตร์อินโดนีเซียของอาจารย์ที่รวมอยู่ในงานประวัติศาสตร์อุษาคเนย์ เล่ม 2 ในส่วนนี้ไม่มี paper ประกอบ)

2. Furuta Motoo พิจารณา “ประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์”

ในช่วงเปลี่ยนศตวรรษใหม่นี้ ญี่ปุ่นได้จัดพิมพ์หนังสือชุดประวัติศาสตร์ออกมาเป็นจำนวนมากติดต่อกัน ในจำนวนนั้นได้มีงานประวัติศาสตร์อุษาคเนย์ที่อธิบายถึงประวัติศาสตร์ที่กินช่วงเวลายาว สำหรับทางสมาคมก็ได้จัดพิมพ์หนังสือออกมาหลายเล่ม เช่น ประวัติศาสตร์อุษาคเนย์ 1 ภาคพื้นทวีป โดย อิชิอิ โยเนโอะ และซากุไร ยุมิโอะ ฯ

คำว่า “ประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์” นั้นมีคำนิยามต่างๆ หลากหลายกันไป กล่าวโดยทั่วไปก็คือ การเขียนเนื้อหาแบบรวมทั้งหมดทุกด้าน ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม จากมุมมองที่จะทำให้งบรอบการทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนานนั้นสอดคล้องกัน มีลักษณะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

อาจารย์ได้ตั้งคำถามกับการวางโครงเรื่องประวัติศาสตร์สมบูรณ์ ที่ต้องเริ่มตั้งแต่การครอบคลุมเนื้อหาที่ยาวนาน การแบ่งยุค การใช้เอกสาร นอกจากนั้นยังมีปัญหาในเรื่องว่าการเขียนประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์ควรจะเขียนอย่างไร และปัญหาว่าประวัติศาสตร์ฉบับ

สมบูรณ์นั้นมันมีความเป็นไปได้ขนาดไหนและมีข้อจำกัดอย่างไร

3. Ishii Yoneo ทบทวน “ประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์” : กรณีศึกษาประวัติศาสตร์ไทย

อาจารย์ Ishii ได้เสนอประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์ของไทย ดังนี้คือ

1. ประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์ของไทยเริ่มมาตั้งแต่งานของ W.A.R. Wood ในปี 1926/33 รอง ศยามานนท์ ในปี 1973 David K. Wyatt ในปี 1982 Xavier Galland ในปี 1998 อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่เป็นเสมือนบิดาของวิชาประวัติศาสตร์ไทยก็คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก (ผลงานในปี 1924) ด้วยการแบ่งยุคสมัยประวัติศาสตร์ไทยแบบทางการ โดยมีการแบ่งตามเมืองราชธานี คือ สุโขทัย อโยธยา ธนบุรี รัตนโกสินทร์

2. มุมมองประวัติศาสตร์ฉบับทางการนี้ มักจะเริ่มจากการตั้งอยุธยาเป็นราชธานีในปี 1351 ต่อมาในทศวรรษ 1920 เมื่อมีการอ่านหลักฐานโบราณเกี่ยวกับสุโขทัยก็เกิดประวัติศาสตร์ราชวงศ์สุโขทัยซึ่งมีมาก่อนอยุธยา ต่อจากนั้นก็เกิดการอธิบายประวัติศาสตร์เป็นสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ต่อมา “ประวัติศาสตร์ฉบับทางการ” ของไทยที่ผลิตขึ้นมาด้วยรูปแบบเช่นนี้กลายเป็นมุมมองทางประวัติศาสตร์แบบเส้นเดียว (single track) และกลายเป็น “เพดานทางความคิด” ซึ่งกีดขวางการพัฒนาการวิจัยประวัติศาสตร์ไทย

3. “ประวัติศาสตร์ฉบับทางการ” ที่ถูกผลิตขึ้นมาจากมุมมองของรัฐสยามซึ่งก่อตัวขึ้นมาในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 19 นั้น สุโขทัยซึ่งตั้งอยู่ทางตอนกลางของแม่น้ำเจ้าพระยาและกลุ่มอำนาจต่างๆ อย่างสุพรรณบุรีและอยุธยาซึ่งเป็นเมืองท่าสำคัญทางตอนล่างของ

แม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจเงื่อนไขที่เป็นจริงในการรวมกันทางการเมืองของดินแดนต่างๆ ทางตอนล่างของแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงก่อนอยุธยา

4. หากเปรียบเทียบอยุธยาในช่วงก่อนหน้ากับราชอาณาจักรอยุธยาหลังจากได้รับอิสรภาพจากการปกครองของพม่าในตอนปลายศตวรรษที่ 16 นั้นจะทำให้เข้าใจถึงการที่อยุธยาเข้มแข็งขึ้นจากการรวมอำนาจ สำหรับคำอธิบายที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับสภาพของการรวมอำนาจทางการเมืองในช่วงก่อนอยุธยานั้นยังมีประเด็นที่ยังไม่ได้รับการอธิบายอีกมาก ยังต้องการการพัฒนาการวิจัยในเรื่องดังกล่าว

5. การศึกษาอิทธิพลทางเศรษฐกิจ การเมือง และการหลั่งไหลเข้ามาของชาวจีน รวมทั้งการพัฒนาการค้าทางสำนากับจีน ทั้งประวัติศาสตร์ไทยในช่วงศตวรรษที่ 18 และช่วงหลังอยุธยานั้นยังไม่ค่อยก้าวหน้า

6. จากการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์อย่างทีละก้าวมาข้างต้นนั้น ทำให้งานวิจัยที่ผ่านมาอยู่ในสภาพที่กระจัดกระจายอย่างมาก ทำให้การรวบรวมประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์นั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก

4. Ikuta Shigeru “ประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์” ของการเขียนประวัติศาสตร์ฉบับสมบูรณ์ของอุซาคเนย์

ถ้าจะเปรียบแล้วแนวคิดที่ว่าด้วย “อุซาคเนย์” เป็นแนวคิดใหม่ โดยเฉพาะการเขียน “ประวัติศาสตร์อุซาคเนย์” นั้นเกิดขึ้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และช่วงหลังจากสงคราม แต่ประวัติศาสตร์สมบูรณ์ของแต่ละประเทศในอุซาคเนย์ได้ถูกเขียนขึ้นมานานแล้ว ตัวอย่างเช่นประวัติอาณาจักรมัชปาหิตของชาวที่เขียนขึ้นในศตวรรษที่ 16 จนกระทั่งถึง Sejarah Melayu ประวัติอาณาจักรมุละกะในช่วงครึ่งแรกของศตวรรษที่ 17 งานเหล่านี้อาจกล่าวได้ว่ามีเป้าหมายเพื่อพรรณนาถึง

สมัยที่รุ่งเรืองของอาณาจักรนั้นๆ

การตกเป็นอาณานิคมของดินแดนต่างๆ ในอุซาคเนย์นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 ชาวยุโรปที่เข้ามาทำงานหรือมาเป็นข้าราชการประจำอาณานิคมนั้นได้ให้ความสนใจกับประวัติศาสตร์ของพื้นที่ที่อยู่ในการดูแลด้านหนึ่งก็เพื่อนำมาใช้ประโยชน์เป็นตำราสำหรับชาวยุโรปที่ทำงานอยู่ในพื้นที่นั้นและสำหรับข้าราชการ ในขณะที่เดียวกันก็เพื่อนำมาใช้ในการปกครองดินแดนอาณานิคมให้ได้ผล ดังนั้น จากผลของสงครามโลกครั้งที่สองที่ทำให้ประเทศต่างๆ เหล่านี้ได้เอกราช ผู้ที่เคยเป็นข้าราชการในอาณานิคมนั้นก็มักจะกลายมาเป็นผู้ที่เขียนประวัติศาสตร์สมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น D.G.E Hall แต่ช่วงงานในช่วงนี้สืบทอดของวัตถุประสงค์เพื่อการนำไปใช้จริงในการปกครองนั้นอ่อนลงไป กลายเป็นการอธิบายประวัติศาสตร์แบบ Orthodox แต่อย่างไรก็ตามงานเหล่านี้ก็ส่งผลในการพัฒนาการวิจัยด้วยการเป็นงานที่ให้โครงร่างอย่างคร่าวๆ กับคำอธิบายทั้งสองแบบ คือ ประวัติศาสตร์สมบูรณ์ที่มาจากบทความของนักวิจัยหลายๆ คน อย่างประวัติศาสตร์อุซาคเนย์ของเคมบริดจ์หรือประวัติศาสตร์สมบูรณ์ที่อธิบายโครงร่างทั่วไปแบบของออกสฟอร์ด หรือมิลตัน

นอกจากประเทศต่างๆ ในอุซาคเนย์จะแปลประวัติศาสตร์สมบูรณ์ที่เขียนโดยนักวิจัยชาวยุโรปแล้ว ยังมีการจัดพิมพ์ประวัติศาสตร์สมบูรณ์ของประเทศตัวเองทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนั้นในช่วงหลายปีมานี้จากความคิดในเรื่องการเปลี่ยนศตวรรษใหม่ทำให้มีการพิมพ์ซ้ำประวัติศาสตร์ของประเทศตัวเอง ไม่เพียงเท่านั้นยังมีการเขียนถึงมุมมองในอนาคตด้วย ตัวอย่างเช่นงานอย่าง “การสร้างสาธารณรัฐกับประชาชนฟิลิปปินส์”

สำหรับญี่ปุ่นแล้วงานศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมบูรณ์ของอุซาคเนย์ตีพิมพ์ในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 กล่าวคือ ถูกตีพิมพ์หลายครั้งในบทหนึ่งของ “ประวัติศาสตร์โลก” และมีการผลิตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

